

**IMAGE AND PEDAGOGICAL CULTURE OF A TEACHER
OF A HIGHER EDUCATION INSTITUTION****Poltava State Medical University (Poltava, Ukraine)**mormolirina@gmail.com

The article is devoted to the analysis of modern approaches to the study of aspects of the professional image of a teacher and possible options for its improvement in higher education institutions. It is determined that the pedagogical image cannot be set once and for all; it needs to be created and based on constant work on oneself. It begins with a motive and continues with the search and use of knowledge, activity and correction of one's image, and evaluation of work results.

The article analyses the approaches of domestic and foreign scientists' approaches to studying the components of the teacher's image. Image is the result of conscious work. It is especially true when it is part of professional success. The personal image of a teacher is an important complement or a prerequisite for his or her effective work. Creating a professional image also arises from the needs of the market economy.

The main components of the professional image of a teacher are substantiated and defined. It is confirmed that a positive professional image of a teacher is characterised by an individual style and success, combining the formation of internal personal and professional characteristics and their external manifestations in the performance of work functions.

The critical components of improving the image are formed, including the professional skills of the teacher, his/her ethical academic behaviour and communication skills. The formation of the pedagogical image goes through 5 stages: it begins with the perception of the image; continues with the analysis of information and its mental correction; use, which is revealed through trying on and playing certain elements of the desired image and further getting into the image; and ends with the appropriation and individualisation of the chosen or desired image. It is the mechanism of forming a pedagogical image.

Key words: *image, pedagogical image, professional image of a teacher, professional image of an educational institution, pedagogical skills.*

Introduction.

Formation of a positive professional image of a teacher is one of the ways to increase the effectiveness of pedagogical activity. According to the Laws of Ukraine "On Education" and "On Higher Education" and the National Doctrine of Education Development of Ukraine in the XXI century, the task of its integration into the European and world socio-cultural space is emerging.

The aim of the study.

To study the problem of improvement and to highlight new effective methods for implementation in the educational process, creating a positive professional image of the teacher, which is especially relevant in the current conditions of higher education.

Main part.

In the course of the historical development of image studies, the main components of the image have been identified. Among them, scientists distinguish pedagogical skills, level of professional training, teacher's authority, pedagogical culture, visual appeal, verbal and non-verbal behaviour, manners and etiquette, and position of society and the state [1, 2, 3].

The concept of "image" was first used in advertising practice in America in the 50s, then in the 60s, the use of this term in the field of entrepreneurship expanded: the image is considered the primary tool of psychological influence on the consumer [4, 5, 6]. The concept of "image" was introduced into scientific use only in the early 60s of the XX century by K. Lysy, who first identified this problem as a separate field, calling it image studies [7].

Other researchers tend to interpret the term "image" from the English word "image", which literally means "picture". Extensive theoretical and practical material on the image problem has been developed mainly by Western scientists such as C. Bolding, P. Byrd, L. Brown, F. Davis, A. Mehrabian, and others.

In their studies, the authors most often consider the peculiarities of the phenomenon of teacher image, the peculiarities of its structure and the stages (or ways) of its formation. These are the issues that O. Voschevska, H. Yevtushenko, A. Baboshko, and D. Bushlya consider in their studies.

Studying the latest research and publications, it is worth paying attention to the works of N. Savchenko, who highlights the problem of forming a professional image of a teacher of a higher education institution in terms of developing his/her pedagogical skills [8].

V. Tymoshenko considers the pedagogical image of a university teacher as part of professional competence. Foreign scientists do not ignore the problem of teacher's image either. I. Kester and B. Kalke focus on the components that form the teacher's visual image when studying the characteristics of the teacher's image. S. Zeiger emphasises the importance of appearance and the ability to interact effectively. E. Harjunen pays considerable attention to the authority of the teacher.

Image is often considered in the general context of reputation or prestige [9, 10, 11].

It is also unreasonable to compare image with authority. The concept of authority is defined in explanatory dictionaries as a generally accepted meaning – influence [12, 13]. Authority is seen as a public and

recognised awareness of someone's competence in any matter, and authoritative means trustworthy. Image can also be the basis of trust and a factor facilitating influence [14].

We agree with Hrytsan (2016) that when talking about authority, we can only state its presence or absence. As for reputation or prestige, we have to evaluate these categories. But the image can be described and has its own manifestations [15].

The image of a higher education institution teacher, as well as the professional potential of a specialist, is influenced by the environment, particularly the image of the higher education institution and the image of the profession of a higher education institution teacher. The image of the educational institution plays a special role (Tkachenko, 2016). Image is a tool to ensure its attractiveness and availability of resource potential. It seems to us that the author's opinion that it is the socio-cultural situation and values of the founder of the educational institution that provide the image content is absolutely correct [16].

The image of an educational institution is not only a means, a management tool but also an object of management, accompanied by targeted information work aimed at target groups of the population (Prysiashniuk, 2017). At the same time, the image of an educational institution is also formed for mutual understanding and interaction in the development of education and society as a whole.

An effective university image is an "image" in which a set of positive characteristics about the university as a whole contributes to the achievement of the university's main goals, creates a stable associative link between the holistic image and the PR object, and forms symbolic and public capital. An effective image increases competitiveness in the educational services market. It attracts applicants and teaching staff, raising the level of teaching and graduates [17].

Formation of the image of a higher education institution is a long process, which involves designing the result of the most effective university resources. Of course, this process is step-by-step: first, the goals of image formation are determined, and then the result is designed.

The image of a higher education institution and its support influences the level of education development in the region and the country, strengthens it and significantly affects the image of national education (Prysiashniuk, 2017).

An important factor influencing the image of the teaching profession and, accordingly, the image of the academic staff itself is the adequacy of its assessment not only by the target audience but also by the specialists of higher education institutions themselves. In this aspect, it is advisable to consider the identification of four types of images:

1) ideal (etalon), which is the focus of the strategic and tactical initiatives of the subject of image-making;

2) desirable, which is the result of comparing the constructs of the ideal image with the personal and professional potential of the subject of image-making to bring them into maximum compliance (usually by "bringing" the constructs of the ideal image of a specialist to his/her personal and professional potential);

3) real (current) image, which reflects the image of the subject of image-making, widespread in a certain social group at a certain point in time;

4) mirror image (self-image) based on the image subject's own perception of the real image.

The main goal of the targeted formation of the teacher's image is still his/her ability to increase the effectiveness of educational interaction with the student target audience, maximally satisfying the latter's need to obtain modern knowledge and master a set of necessary skills.

According to the research of S. Bezborodykh, M. Navrotska, N. Nikula, N. Savchenko, T. Fedirchuk, O. Khurtenko and several other scientists, the procedural image of a higher education institution teacher is determined by three main factors:

- motivational, which ensures the activation of extrinsic and intrinsic motives for purposeful movement towards the goal (both their own and the student's target audience);

- activity, which implies the availability of necessary resources for effective interaction of a research and teaching staff with the target audience and readiness for their rational use;

- communicative, which implies the ability of a specialist to use adequate situations, channels and means of communication with the target audience.

The generalisation of all the above information makes it possible to create three algorithms for the targeted improvement of the image of a teacher of a higher education institution in the context of pedagogical branding, namely:

1) an algorithm for extrapolating the positive properties of the image of the profession of a teacher of a higher education institution to the image of the brand bearer as a teacher;

2) an algorithm for consolidating motivational factors for improving the image of a brand bearer as a teacher;

3) an algorithm for improving the communicative aspect of the image of a brand bearer as a teacher.

Conclusions.

Much attention in modern society is paid to various aspects of educational activity, including the issues discussed in this article. Therefore, one of the tasks of the educational process concerning the teacher's activity is the constant, conscious formation of the teacher's own image. We believe that the importance of a positive image of a higher education teacher is the key to success in shaping the student's personality, activating his or her capabilities in everyday life and especially in the business sphere.

Analysing the components of a teacher's image and components of pedagogical skills, we found their interdependence: the development of pedagogical skills contributes to the formation of a professional image of a teacher, and professional image is an indicator of pedagogical skills.

The professional and pedagogical image is not formed spontaneously. It results from a teacher's purposeful work on himself/herself in the conditions where he/she works. Therefore, much attention is now paid to the process of creating a holistic professional image. Its peculiarity lies in the fact that any modern teacher education institution constantly forms his/her own image

during his/her activities, which is determined by specialists. They are the main subject of the image of any educational institution, regardless of its subordination, types, forms of ownership, location, and conditions.

Thus, the level of professionalism of teachers reflects the professional and pedagogical image of higher

education institutions and must meet the modern requirements of our country. High efficiency and quality of professional activity are ensured by the intensity of the formation of educational institutions, in case they are leaders in their field, have authority and see the prospect of their own development.

DOI 10.29254/2077-4214-2023-4-171-280-285

УДК 378.091.12:[331.102.24+005.336.5]

Мормоль І. А., Борзих О. А., Лавренко А. В., Дігтяр Н. І., Герасименко Н. Д.,

Белан О. В., Авраменко Я. М.

ІМІДЖ І ПЕДАГОГІЧНА КУЛЬТУРА ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Полтавський державний медичний університет (м. Полтава, Україна)

mormolirina@gmail.com

Статтю присвячено аналізу сучасних підходів до вивчення аспектів професійного іміджу викладача та можливих варіантів його удосконалення у закладах вищої освіти. Визначено, що педагогічний імідж не може бути заданим один раз і назавжди, його потрібно створювати, і в основі лежить постійна праця над собою. Вона починається із мотиву, продовжується пошуком та використанням знань, діяльністю та корекцією свого іміджу, оцінкою результатів роботи.

Проаналізовано підходи вітчизняних та зарубіжних вчених до вивчення складових іміджу викладача. Імідж – результат свідомої роботи. Особливо це стосується ситуації, де він є частиною професійного успіху. Особистий імідж педагога є важливим доповненням або необхідною умовою його ефективної діяльності. Створення професійного іміджу виникає і через потреби ринкової економіки.

Обґрунтовано та визначено основні складники професійного іміджу викладача. Підтверджено, що позитивний професійний імідж педагога характеризується індивідуальним стилем і успіхом, поєднує сформованість внутрішніх особистісно-професійних характеристик та їх зовнішні прояви під час виконання трудових функцій.

Сформовано критичні складові удосконалення іміджу, до них відносяться професійна майстерність викладача, його етична академічна поведінка та комунікативні навички. Формування педагогічного іміджу проходить шлях у 5 етапів: починається із прийняття образу; продовжується аналізом інформації та його уявною корекцією; використанням, яке розкривається через примірювання та програвання окремих елементів бажаного іміджу та подальшим вживанням в образ; і закінчується робота привласненням та індивідуалізацією обраного або бажаного іміджу. Це і є механізм формування педагогічного іміджу.

Ключові слова: імідж, педагогічний імідж, професійний імідж викладача, професійний імідж закладу освіти, педагогічна майстерність.

Вступ.

Формування позитивного професійного іміджу викладача є одним із шляхів підвищення ефективності педагогічної діяльності. Згідно Закону України «Про освіту» і «Про вищу освіту» та Національної доктрини розвитку освіти України у XXI столітті, постає завдання щодо її інтеграції в європейський і світовий соціокультурний простір.

Мета дослідження.

Вивчити проблему удосконалення та висвітлити нові ефективні методи для впровадження в навчальний процес, створюючи позитивний професійний імідж викладача, що є особливо актуальним в сучасних умовах вищої школи.

Основна частина.

Упродовж історичного розвитку іміджології було виділено основні складові іміджу. Серед них учені виділяють педагогічну майстерність; рівень професійної підготовки; авторитет педагога; педагогічну культуру; візуальну привабливість; вербальну та невербальну поведінку; манери й етикет; позицію суспільства та держави [1, 2, 3].

Поняття «імідж» вперше було використано в рекламній практиці в Америці в 50-х роках, потім в 60-х роках розширюється використання цього терміна в

сфері підприємництва: імідж вважається основним інструментом психологічного впливу на споживача [4, 5, 6]. Поняття «імідж» було введено в науковий вжиток лише на початку 60-х років ХХ століття К. Лисим, який вперше виділив цю проблему в окрему галузь, назвавши її образознавством [7].

Інші дослідники схильні тлумачити термін «image» від англійського слова «image», що буквально означає «картина». Великий теоретичний і практичний матеріал з іміджевої проблеми був розроблений в основному західними вченими, такими як К. Болдінг, П. Берд, Л. Браун, Ф. Девіс, А. Мехрабіан та ін.

У своїх дослідженнях автори частіше за все розглядають особливості феномену іміджу педагога, особливості його структури та етапи (або шляхи) формування. Саме ці питання розглядають у своїх дослідженнях О. Вошецька, Г. Євтушенко, А. Бабошко, Д. Бушля.

Вивчаючи останні дослідження і публікації варто звернути увагу на праці Н. Савченко, яка висвітлює проблему формування професійного іміджу педагога закладу вищої освіти в ракурсі розвитку його педагогічної майстерності [8].

В. Тимошенко розглядає педагогічний імідж викладача ВНЗ як частину професійної компетенції. Не

омінають проблеми іміджу педагога зарубіжні вчені також. І. Кестере та Б. Кальке роблять акцент на компонентах, при вивченні характеристик іміджу педагога, які формують його візуальний образ. С. Зейгер наголошує на важливості зовнішнього вигляду та умінні до ефективної взаємодії. Е. Харюнен значну увагу приділяє авторитету педагога.

Імідж часто розглядається в загальному контексті з репутацією або престижем [9, 10, 11].

Порівнювати образ з авторитетом також необґрунтовано. Поняття авторитету в тлумачних словниках визначається як загальноприйняте значення, вплив [12, 13]. Авторитет розглядається, як суспільне та визнане усвідомлення, чиясь компетентність у будь-якому питанні, а авторитетний – значить такий, що заслуговує на довіру. Імідж також може бути основою довіри та фактором полегшення впливу [14].

Ми погоджуємося з думкою науковця (Hrytsan, 2016), що говорячи про авторитет, можна лише констатувати його наявність або відсутність. Що стосується репутації чи престижу, то ми маємо оцінювати ці категорії. Але імідж можна описати і він має свої прояви [15].

Імідж викладача закладу вищої освіти, як і професійний потенціал фахівця, знаходиться під впливом середовища, зокрема іміджу закладу вищої освіти та іміджу професії викладача закладу вищої освіти. Особливу роль відіграє імідж навчального закладу (Ткаченко, 2016). Імідж виступає інструментом забезпечення його привабливості та наявності ресурсного потенціалу. Нам здається абсолютно правильною думка автора про те, що саме соціокультурна ситуація, цінності засновника навчального закладу забезпечують іміджеве наповнення [16].

Імідж закладу освіти – це не лише засіб, інструмент управління, а й об'єкт управління, що супроводжується цілеспрямованою інформаційною роботою, орієнтованою на цільові групи населення (Присяжнюк, 2017). При цьому імідж навчального закладу формується і для взаєморозуміння та взаємодії в розвитку освіти і суспільства в цілому.

Ефективний імідж університету – це «образ», у якому сукупність позитивних характеристик про університет у цілому сприяє досягненню основних цілей університету, створює стійкий асоціативний зв'язок між цілісним образом і PR-об'єктом, формує символічні та публічні капітали. Ефективний імідж підвищує конкурентоспроможність на ринку освітніх послуг. Він приваблює абітурієнтів і професорсько-викладацький склад, підвищується рівень викладання і рівень випускників [17].

Формування іміджу вищого навчального закладу є тривалим процесом, розглядається проектування результату найбільш ефективних ресурсів університету. Звичайно, цей процес поетапний: спочатку визначаються цілі формування образу, а потім проектується результат.

Імідж вищого навчального закладу та його підтримка впливає на рівень розвитку освіти в регіоні та країні, зміцнює його та суттєво впливає на імідж національної освіти (Присяжнюк, 2017).

Важливим фактором впливу на імідж професії викладача й, відповідно, іміджу самого науково-педагогічного працівника є адекватність його оцінки не тільки цільовою аудиторією, а й самими фахівцями

закладів вищої освіти. У цьому аспекті доцільно враховувати виділення чотирьох видів іміджу:

1) ідеального (еталонного), на досягнення якого направлено зорієнтовано стратегіко-тактичні ініціативи суб'єкта іміджування;

2) бажаного, який виступає результатом зіставлення конструктів ідеального іміджу з особистісно-професійним потенціалом суб'єкта іміджування для приведення їх у максимальну відповідність (зазвичай, завдяки «наближенню» конструктів ідеального іміджу фахівця до його особистісно-професійного потенціалу);

3) реального (поточного), у якому відбито образ суб'єкта іміджування, поширений у певній соціальній групі у визначений момент часу;

4) дзеркального іміджу (самоіміджу), оснований на власному уявленні суб'єкта іміджування про реальний імідж.

Основна мета цілеспрямованого формування іміджу викладача все ж полягає у його здатності до підвищення ефективності навчальної взаємодії зі студентською цільовою аудиторією, максимально задовольняючи потребу останньої в отриманні сучасних знань й опануванні комплексу необхідних умінь та навичок.

За дослідженнями С. Безбородих, М. Навроцької, Н. Нікули, Н. Савченко, Т. Федірчук, О. Хуртенка та ряду інших науковців, процесуально імідж викладача закладу вищої освіти детермінується трьома основними факторами:

– мотиваційним, що забезпечує активізацію екстринсивних та інтринсивних мотивів для цілеспрямованого руху до мети (як власного, так і студентської цільової аудиторії);

– діяльним, який передбачає наявність необхідних ресурсів для ефективної взаємодії науково-педагогічного працівника з цільовою аудиторією та готовність до їх раціонального використання;

– комунікативним, що передбачає здатність фахівця до використання адекватних ситуацій, каналів і засобів комунікації з цільовою аудиторією.

Узагальнення всієї вищевикладеної інформації уможливорює створення одразу трьох алгоритмів цілеспрямованого вдосконалення іміджу викладача закладу вищої освіти в контексті педагогічного брендингу, а саме:

1) алгоритму екстраполяції позитивних властивостей іміджу професії викладача закладу вищої освіти на імідж носія бренду як викладача;

2) алгоритму консолідації мотиваційних чинників удосконалення іміджу носія бренду як викладача;

3) алгоритму удосконалення комунікативного аспекту іміджу носія бренду як викладача.

Висновки.

Значна увага у сучасному суспільстві приділяється різним аспектам освітньої діяльності, зокрема питанням, розглянутим у цій статті. Тому одним із завдань освітнього процесу щодо діяльності викладача є постійне, свідоме формування викладачем власного іміджу. Вважаємо, що важливість позитивного іміджу викладача вищої школи є запорукою успіху у формуванні особистості студента, активізації його можливостей у повсякденному житті та особливо в діловій сфері.

Аналізуючи складові іміджу викладача та компоненти педагогічної майстерності, ми виявили їх вза-

є мозумовленість: розвиток педагогічної майстерності сприяє формуванню професійного іміджу викладача, а професійний імідж виступає показником педагогічної майстерності.

Професійно-педагогічний імідж не формується спонтанно, він є результатом цілеспрямованої роботи викладача над собою в тих умовах, де він працює. Тому велика увага нині приділяється процесу створення цілісного професійного іміджу. Особливість його полягає в тому, що будь-який сучасний заклад педагогічної освіти в процесі своєї діяльності завжди формує власний імідж, який визначають фахівці. Саме вони

є головним суб'єктом іміджу будь-якого навчального закладу незалежно від його підпорядкування, типів, форм власності, місця розташування, умов.

Таким чином, рівень професійності педагогів відображає професійно-педагогічний імідж закладів вищої освіти і має відповідати сучасним вимогам нашої держави. Висока ефективність і якість професійної діяльності забезпечуються інтенсивністю становлення освітніх закладів, якщо вони є лідерами у своїй галузі, мають авторитет і вбачають перспективу власного розвитку.

References / Література

- Byelan OV, Borzykh OA, Lavrenko AV, Herasymenko ND, Digtar NI, Avramenko YAM, et al. Vydy, zasoby, formy y metody pedahohichnoho kontrolyu y vyshchih shkoli. Materialy naukovy-praktychna konferentsiya z mizhnarodnoyu uchastyu Aktual'ni pytannya lnhvistyky, profesiynoyi lnhvodydaktyky, psykhohohiyi i pedahohiky vyshchih shkoly; 2022; Poltava. Poltava: PDMU; 2022. s. 18-20. [in Ukrainian].
- Borzykh OA, Lavrenko AV, Selikhova LH, Digtar NI, Avramenko YAM, Byelan OV, et al. Problemy i perspektyvy vyshchih medychnoyi osvity. Zb. tez dop. mizhnar. nauk.–prakt. konf. Realiyiyi, problemy ta perspektyvy vyshchih medychnoyi osvity; 2021; Poltava. Poltava: PDMU; 2021. s. 40-41. [in Ukrainian].
- Gerasymenko ND, Borzykh OA, Lavrenko AV, Digtar NI, Avramenko YAM, Byelan OV, et al. Suchasni trendy rozvytku medychnoyi osvity. Zb. tez dop. mizhnar. nauk.–prakt. konf. Suchasni trendy rozvytku medychnoyi osvity: perspektyvy i zdobutky; 2022 Ber 24; Poltava. Poltava: PDMU; 2022. s. 64-66. [in Ukrainian].
- Digtar NI, Borzykh OA, Lavrenko AV, Herasymenko ND, Byelan OV, Avramenko YAM, et al. Medychna osvita za novymy standartamy. aspekty vykladannya klinichnykh dystsyplin. Zb. tez dop. mizhnar. nauk.–prakt. konf. Medychna osvita za novymy standartamy: vyklyky ta intehratsiya v mizhnarodnyy osvitniy prostir; 2023 Ber 30; Poltava. Poltava: PDMU; 2023. s. 54-56. [in Ukrainian].
- Shepitko VI, Boruta NV, Hryhorenko AS, Pelypenko LB, Stetsuk YV, Kinash OV. Pidvyshchennia kvalifikatsii vykladachiv, yak odyn iz metodiv yikh profesiinoho zrostantia. Materialy II Mizhnarodnoi naukovy-praktychnoi konferentsii The world of science and innovation; 2020 Ver 16-18; London; 2020. s. 579-83. [in Ukrainian].
- Shepitko VI, Boruta NV, Stetsuk YV. Dystantsiina forma pidvyshchennia kvalifikatsii vykladachiv, yak odna iz form pidgotovky vysokokvalifikovanykh naukovy-pedahohichnykh pratsivnykiv osvity. Materialy V Mizhnarodnoi naukovy-praktychnoi konferentsii Study of modern problems of civilization; 2020 Zhov 19-23; Oslo; 2020. s. 354-6. [in Ukrainian].
- Klokar N. Metodolohichni osnovy zaprovadzhennia dystantsiinoho navchannia v systemi pidvyshchennia kvalifikatsii. Shliakh osvity. 2007;4(46):38-41. [in Ukrainian].
- Kovalenko LV. Vykorystannia interaktyvnykh tekhnolohii u systemi pidvyshchennia kvalifikatsii pedahohichnykh kadriv. Kultura narodov Prychernomor'ia. 2007;115(1):60-5. [in Ukrainian].
- Bashkir OI. Aktyvni y interaktyvni metody navchannia u vyshchih shkoli. Educational challenges. 2019;60:33-44. [in Ukrainian].
- Huzyk NM, Lishchynska Khl. Rol interaktyvnogo navchannia v protsesi pidgotovky viiskovykh fakhivtsiv. Naukovi zapysky. 2020;191:62-5. [in Ukrainian].
- Turkot TI, Konoval OA. Pedahohika ta psykhohohiia vyshchih shkoly: Navchalnyi posibnyk dlia studentiv vyshchih navchalnykh zakladiv. Kherson: Oldi-pliu; 2013. 466 s. [in Ukrainian].
- Vynohradova Vle, Yurchenko VI. Psykhohohiia vyshchih shkoly: teoretichni ta praktychni aspekty: navch. posib. Kyiv: Vydavnytstvo Lira-K; 2020. 296 s. [in Ukrainian].
- Volosovets' TM, Doroshenko OM, Pavlenko MO. Osoblyvosti naukovy-pedahohichnoyi ta praktychnoi pidgotovky likariv-stomatolohiv u mahistraturi. Ukrayins'kyi stomatolohichnyy al'manakh 2014;1:1-5. [in Ukrainian].
- Chopchuk VD, Kanyura OA. Sotsiolohichna otsinka orhanizatsiyi profesiynoyi pidgotovky interniv-stomatolohiv. Visnyk mors'koyi medytsyny. 2019;4(85):12-8. [in Ukrainian].
- Tutchenko MI, Susak YM. Symulyatsiini tekhnolohiyi v navchanni studentiv-medykiv praktychnym navchanniam. Aktual'ni problemy suchasnoyi medytsyny: Visnyk ukrayins'koyi medychnoyi stomatolohichnoyi akademiyi. 2013;1(41):326-7. [in Ukrainian].
- Bilash SM, Koptev MM, Pronina OM, Pyroh-Zakaznykova AV, Oliynichenko YAO. Obhruntuvannya neobkhidnosti perehlyadu y onovlennya osvitn'o-profesiynykh prohram «Medytsyna» i «Pediatriya» na dodyplomnomu etapi pidgotovky medychnykh kadriv. V: Zhdan VM, redaktor. Materialy navchal'no-naukovoyi konferentsiyi z mizhnarodnoyu uchastyu Suchasni trendy rozvytku medychnoyi osvity: perspektyvy i zdobutky; 2022 Ber 24; Poltava. Poltava: PDMU; 2022. s. 26-27. [in Ukrainian].
- Sherstiuk OO, Pidluzhna SA, Svintsytska NL, Korchan NO, Katsenko AL. Zastosuvannya suchasnykh zasobiv navchannia na kafedri anatomi y lyudyny. Materialy navchalno-naukovoyi konferentsiyi z mizhnarodnoyu uchastyu Realiyi, problemy ta perspektyvy vyshchih medychnoyi osvity; 2021; Poltava; 2021. s. 294-296. [in Ukrainian].

ІМІДЖ І ПЕДАГОГІЧНА КУЛЬТУРА ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Мормоль І. А., Борзих О. А., Лавренко А. В., Дігтяр Н. І., Герасименко Н. Д., Белан О. В., Авраменко Я. М.

Резюме. У статті висвітлено проблему формування професійного іміджу педагога закладу вищої освіти в процесі розвитку його педагогічної майстерності. На основі аналізу психолого-педагогічних досліджень розкрито сутність поняття «професійний імідж викладача», «педагогічний імідж», визначено його ключові характеристики як педагогічного феномену.

Проведений аналіз складових компонентів іміджу та складових частин педагогічної майстерності викладача закладу вищої освіти, визначено взаємозумовленість позитивного іміджу педагога та його педагогічної майстерності. Зазначено шляхи формування позитивного іміджу викладача та розвитку педагогічної майстерності.

Класичний педагогічний імідж формувався поступово, охоплюючи як внутрішні так і зовнішні якості особистості. Вчення про педагогічний імідж формувалося також поступово і пройшло у своєму розвитку ряд етапів: від початкового до сучасного. На перших етапах значне місце серед якостей педагога посідали загальна ерудованість та ораторські здібності. Згодом до них приєдналися моральні якості, вимоги до поведінки та зовнішнього вигляду.

На сьогоднішній день імідж педагога закладу вищої освіти об'єднує комплекс внутрішніх та зовнішніх якостей особистості, що потребують цілеспрямованого формування, розвитку та вдосконалення.

Конкретизовано чотири види іміджу, які взаємодіють у професійній діяльності науково-педагогічного працівника закладу вищої освіти – ідеальний, бажаний, реальний та дзеркальний. *Висвітлено різні наукові підходи до визначення сутності поняття «імідж».*

Розглянуто класифікацію іміджу залежно від критеріїв. Уточнено співвідношення термінів «професійний імідж», «імідж викладача вищої школи». Розглянутий один із видів іміджу викладача – позитивний імідж викладачів сучасних вищих навчальних закладів, а також запропоновано перспективи подальшого комплексного вивчення закономірностей формування ефективної професійної кар'єри науково-педагогічних кадрів.

На формування іміджу викладача закладу вищої освіти впливають три основні фактори: мотиваційний, діяльнісний, комунікативний, що дає змогу створити одразу три алгоритми цілеспрямованого вдосконалення іміджу викладача закладу вищої освіти.

Ключові слова: імідж, педагогічний імідж, професійний імідж викладача, професійний імідж закладу освіти, педагогічна майстерність.

IMAGE AND PEDAGOGICAL CULTURE OF A TEACHER OF A HIGHER EDUCATION INSTITUTION

Mormol I. A., Borzykh O. A., Lavrenko A. V., Digtyar N. I., Gerasimenko N. D., Belan O. V., Avramenko Y. M.

Abstract. The article highlights the problem of formation of the professional image of a teacher of a higher education institution in the process of development of his pedagogical skills. On the basis of the analysis of psychological and pedagogical research, the essence of the concepts of «professional image of the teacher», «pedagogical image» is revealed, its key characteristics as a pedagogical phenomenon are determined.

An analysis of the constituent components of the image and constituent parts of the pedagogical skill of a teacher of a higher education institution has been carried out, the interdependence of the positive image of the teacher and his pedagogical skills has been determined. The ways of forming a positive image of the teacher and the development of pedagogical skills are indicated.

The classical pedagogical image was formed gradually, covering both internal and external qualities of the individual. The doctrine of the pedagogical image was also formed gradually and went through a number of stages in its development: from the initial to the modern. At the first stages, a significant place among the qualities of a teacher was occupied by general erudition and oratorical skills. Over time, they were joined by moral qualities, requirements for behavior and appearance.

Today, the image of a teacher of a higher education institution is united by a complex of internal and external qualities of a person that require purposeful formation, development and improvement.

Four types of image that interact in the professional activity of a scientific and pedagogical worker of a higher education institution are specified – ideal, desirable, real and mirror. Various scientific approaches to the definition of the essence of the concept of «image» are highlighted.

The classification of the image depending on the criteria is considered. The correlation of the terms «professional image» and «image of a higher school teacher» has been clarified. One of the types of the teacher's image is considered – the positive image of teachers of modern higher educational institutions, as well as the prospects for further comprehensive study of the patterns of formation of an effective professional career of scientific and pedagogical staff are proposed.

The formation of the image of a teacher of a higher education institution is influenced by three main factors: motivational, activity, communicative, which makes it possible to create three algorithms for purposeful improvement of the image of a teacher of a higher education institution.

Key words: image, pedagogical image, professional image of a teacher, professional image of an educational institution, pedagogical skills.

ORCID and contribution: / ORCID кожного автора та їх внесок до статті:

Mormol I. A.: <https://orcid.org/0000-0002-1310-1607>^D

Borzykh O. A.: <https://orcid.org/0000-0003-2702-6377>^F

Lavrenko A. V.: <https://orcid.org/0000-0001-7025-1612>^E

Digtyar N. I.: <https://orcid.org/0000-0002-8238-1876>^A

Gerasimenko N. D.: <https://orcid.org/0000-0002-9347-3063>^B

Belan O. V.: <https://orcid.org/0000-0001-9818-7181>^C

Avramenko Y. M.: <https://orcid.org/0000-0002-4708-0859>^B

Conflict of interest / Конфлікт інтересів:

The authors declare no conflict of interest. / Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів.

Corresponding author / Адреса для кореспонденції

Mormol Iryna Anatoliivna / Мормоль Ірина Анатоліївна

Poltava State Medical University / Полтавський державний медичний університет

Ukraine, 36011, Poltava, 23 Shevchenko str. / Адреса: Україна, 36011, м. Полтава, вул. Шевченка 23

Tel.: +380958123931 / Тел.: +380958123931

E-mail: mormolirina@gmail.com

A – Work concept and design, B – Data collection and analysis, C – Responsibility for statistical analysis, D – Writing the article, E – Critical review, F – Final approval of the article / A – концепція роботи та дизайн, B – збір та аналіз даних, C – відповідальність за статичний аналіз, D – написання статті, E – критичний огляд, F – остаточне затвердження статті

Received 02.06.2023 / Стаття надійшла 02.06.2023 року

Accepted 10.11.2023 / Стаття прийнята до друку 10.11.2023 року